

ת"פ 49458/10/13 - מדינת ישראל נגד זאבי שוייץ

בית משפט השלום בירושלים

04 מרץ 2015

ת"פ 49458-10-13 מדינת ישראל נ' שוייץ

בפני
בעניין: כב' השופטת דנה כהן-לקח
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
זאבי שוייץ

הנאשם

גזר-דין

רקע

1. ביום 19.12.2013 הורשע הנאשם על-יסוד הודאתו שניתנה במסגרת הסדר-טיעון, בעבירה של הספקת סם מסוכן לפי סעיף 13 וסעיף 19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים או הפקודה).

בהתאם למתואר בעובדות כתב-האישום המתוקן, הנאשם קיבל ביום 9.5.2013 רישיון להחזקה ולשימוש עצמי של סם מסוכן מסוג קנביס, לצורך עישון לשם הקלה על מצב רפואי. וקף הרישיון היה עד יום 1.1.2014. במסגרת קבלת הרישיון הנ"ל, הנאשם הצהיר כי הסם לא ישמש לכל מטרה שלא אושרה ברישיון. אף-על-פי-כן, ביום 13.10.2013, בסמוך לשעה 20:30 בירושלים, סיפק הנאשם דרך עודד מזרחי (להלן: עודד) לעידן עמיאל (להלן: עידן) סם מסוכן מסוג קנביס במשקל 9.93 גרם, ללא היתר. באותן נסיבות, תיאמו עודד ועידן את פרטי העסקה, לרבות שווי התמורה ומקום המפגש. מיד ובסמוך לאחר מכן, הגיע עידן ביחד עם אחרים לצומת פת, אספו משם את עודד והמשיכו בנסיעה. בשלב מסוים, עצר הרכב בסמוך לאחד הבתים. עודד ירד מהרכב ופגש בנאשם. הנאשם העביר לידי עודד את הסם, ובהמשך עודד חזר אל הרכב, ואילו הנאשם התרחק מהמקום. הרכב החל בנסיעה ובמהלכה הועבר הסם לידי עידן, אשר הטמין את הסם במלבושיו. בכל אלה הודה הנאשם, ובגין כך הורשע בעבירה שיוחסה לו.

2. הסדר-הטיעון בין הצדדים לא כלל הסכמה לעניין העונש, אך הוסכם כי הנאשם יופנה לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר בעניינו. במסגרת ההליך, הוגשו מספר תסקירים לעיוני. כמו-כן, לבקשת ההגנה, הוגשו חוות-דעת של הממונה על עבודות השירות.

תסקירי שירות המבחן

עמוד 1

3. **מהתסקיר הראשון מיום 16.6.2014** עולה כי הנאשם הנו בן 56, נשוי ואב לשני ילדים בגילאים 21-24, בעל רקע של שימוש באלכוהול וסמים החל מגיל צעיר. הנאשם עבר מספר ניסיונות גמילה בעבר, שלא צלחו. לדברי הנאשם, החל משנת 2003 ועד מעצרו בתיק זה, השתתף לסירוגין בקבוצת תמיכה למכורים נקיים. בין השנים 1977 עד 2008 ריצה הנאשם תקופות מאסר ממושכות בגין עבירות סמים ורכוש. הנאשם מוכר מזה כ- 10 שנים למוסד לביטוח לאומי על רקע מצבו הבריאותי (לרבות שחיקת סחוס במפרקים, פריצת דיסק ושני התקפי לב). בשנים האחרונות, צורך הנאשם סם מסוג קנביס כאמצעי לשיכון כאבים, וכיום הוא מטופל בקנביס רפואי ברישיון.

בכל הנוגע לעבירה - הנאשם לקח אחריות על ביצועה והביע חרטה על מעשיו. הנאשם סיפר כי באותה תקופה נהג לעשן את הקנביס הרפואי בחברת אנשים בעלי עבר פלילי, והתקשה לסרב לחבר שהיה מעוניין בקנביס.

בכל הנוגע להערכת הסיכון - לדעת שירות המבחן, השימוש בסמים מגיל צעיר והמעורבות בפלילים לאורך השנים, מהווים גורמי סיכון להישנות ההתנהגות העבריינית. לצד זאת, לקיחת האחריות והמאמצים שמשקיע הנאשם לשיפור תפקודו המשפחתי, מהווים גורמי סיכוי לשיקום.

אשר להמלצה - שירות המבחן התרשם כי הנאשם אינו מכיר במוקדי סיכון המאפיינים את אורחות חייו ועלולים להוביל לביצוע עבירות חוזרות. זאת ועוד; הנאשם לא ביטא מוטיבציה להסתייע בשירות המבחן כגורם טיפולי. נוכח מצבו הרפואי המורכב של הנאשם, סבור שירות המבחן כי הנאשם אינו מתאים לעונש מוחשי, וכי עונש מאסר בפועל עלול להוביל לנסיגה במצבו. בהתחשב בכך ונוכח המצב הבריאותי, המליץ שירות המבחן להסתפק במאסר מותנה וקנס.

4. בדיונים שהתקיימו לפני ביום 23.6.2014 וביום 27.10.2014, הביע הנאשם נכונות לטיפול התנהגותי (יוער כי על-פני הדברים, אין מקום לטיפול גמילה מסמים, עקב כך שהנאשם מטופל בקנביס רפואי). לפיכך, התבקש שירות המבחן להגיש תסקיר משלים בעניין.

5. **בתסקיר המשלים מיום 6.1.2015** ציין שירות המבחן כי הנאשם מביע רצון ראשוני להתערבות טיפולית כדי לחזק דימוי עצמי ולרכוש כלים שיסייעו לו בניקיון מסמי רחוב. עם זאת, שירות המבחן הוסיף וציין כי לפי התרשמותו, הנאשם מביע מוטיבציה מילולית להשתלבות בטיפול על רקע ההליך המשפטי. מכל מקום, שירות המבחן ניסה לבחון אפשרות למסלול טיפולי בעניינו של הנאשם, וביקש דחייה לצורך כך.

6. **בתסקיר האחרון מיום 12.2.2015** עדכן שירות המבחן כי עשה ניסיון לשלב את הנאשם ביחידת של"מ, וכן ב"מכון הירושלמי לתחלואה כפולה". שני המוסדות האמורים לא יכלו לקבל את הנאשם לטיפול במסגרתם, עקב השימוש של הנאשם בקנביס רפואי. בהעדר מסגרת טיפולית המאפשרת את שילוב הנאשם בה, לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם.

חוות-דעת הממונה על עבודות השירות

7. מחוות-דעת הממונה עולה כי הנאשם נמצא כשיר לביצוע עבודות שירות, אך זאת במגבלות עקב מצבו הרפואי. אותר מקום אחד בו ניתן לשבץ את הנאשם לביצוע עבודות שירות בשים לב למגבלותיו הרפואיות. הובהר בחוות-הדעת כי במידה שהנאשם לא יעמוד בתנאי המקום, לא תהיה אפשרות לאתר עבורו מקום חלופי.

טיעוני הצדדים לעונש

8. המאשימה עמדה על חומרת המעשים בגינם הורשע הנאשם ועל הערכים המוגנים שנפגעו בגין כך. לגישת המאשימה, מתחם העונש ההולם לעבירה של הספקת סם מסוכן בנסיבות המקרה דנן, נע בין 6 ל- 12 חודשי מאסר בפועל. בנסיבות העניין, עתרה המאשימה להטיל על הנאשם עונש המצוי ברף הגבוה (לא פחות מ- 10 חודשי מאסר בפועל); מאסר מותנה; ופסילת רישיון נהיגה.

9. מנגד, באת-כוח הנאשם עמדה על הנסיבות לקולא בעניין מרשה, ועתרה להטלת עונש מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות. הנאשם טען כי עשה טעות והוא מתחרט על כך, וביקש לקבל אפשרות לריצוי עונש מאסר בפועל שלא בין כותלי הכלא.

מתחם העונש ההולם

10. על-פי סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם את מעשה העבירה בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנהוגה.

11. בהתאם להסדר הסטטוטורי הקבוע בסעיף 13 לפקודת הסמים, העבירה של הספקת סם מסוכן, בין בתמורה ובין שלא בתמורה, ניצבת בשורה אחת עם העבירות של ייבוא, ייצוא וסחר בסמים. המחוקק נתן דעתו לחומרתן של עבירות אלה והעמיד את העונש המקסימאלי בגיןן על 20 שנות מאסר בפועל. העבירה של הספקת סמים פוגעת **בערכים חברתיים מהותיים** שעניינם שמירה על שלטון החוק ושלומו הציבורי, וכן הגנה על חוסנה של החברה מפני נזקים הנגרמים עקב שימוש בסמים, הן לאוכלוסיית המשתמשים עצמם והן לציבור בכללותו. בתי-המשפט עמדו שוב ושוב בפסיקותיהם על הצורך להיאבק בנגע הסמים, בין היתר על-ידי השתת ענישה מחמירה ומרתיעה על הנוטלים חלק במעורר הספקת הסם והפצתו.

אשר ל**נסיבות ביצוע העבירה** במקרה דנן - מחד גיסא, הנאשם ניצל לרעה את היותו מחזיק בקנביס ברישיון בשל מצבו הרפואי, הפר את תנאי הרישיון, וסיפק את הסם לאדם אחר (עודד) שמכר את הסם תמורת כסף לאדם שלישי (עידן). מעשיו את הנאשם הפרו את האמון שניתן בו כאשר קיבל לידי קנביס ברישיון, והובילו לכך שהסם עבר לידיים אחרות שסחרו בסם באופן לא חוקי. מאידך גיסא, מדובר בסם מסוג קנביס, אשר אינו נחשב מן הסמים ה"קשים" וכמותו לא היתה גדולה (קרוב לעשרה גרם). מלכתחילה, הנאשם החזיק בסם כדין, עקב הרישיון לקנביס רפואי. מדובר באירוע בודד, כאשר במסגרת עובדות כתב-האישום המתוקן בהן הודה הנאשם, לא מיוחס לו כי הוא עצמו קיבל תמורה

(כספית או אחרת) עבור הסם שסיפק לאותו אחר שסחר בו.

12. בהתחשב בעקרון ההלימה המהווה עקרון מנחה בענישה; בשים לב לעוצמת הפגיעה בערכים המוגנים; בהתחשב בחומרת העבירה ונסיבות ביצועה; וכן בהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת בגין העבירה הנדונה; אני סבורה כי **מתחם העונש ההולם נע ממאסר קצר בפועל (שבנסיבות מתאימות, ניתן לשקול את ריצויו בעבודות שירות) ועד 12 חודשי מאסר בפועל.**

העונש המתאים

13. לצורך גזירת העונש, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40יא לחוק העונשין.

לחומרה, שקלתי את עברו הפלילי של הנאשם, הכולל מספר רב של הרשעות קודמות, בעיקר בעבירות סמים. בגין כך, ריצה הנאשם עד היום שבעה עונשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, חלקם לתקופות משמעותיות (בסך הכל, ריצה הנאשם קרוב לשמונה שנים בבתי-כלא במהלך חייו, בעיקר בשל עבירות סמים). לצד זאת, יוער כי הרשעתו הקודמת האחרונה של הנאשם היא משנת 2009, בגין עבירות של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית שביצע בשנת 2008. במשך כחמש שנים מאז שנת 2008 ועד ביצוע העבירה נשוא ההליך שבכותרת בסוף שנת 2013, לא ביצע הנאשם עבירות פליליות (ולמעט, לא הורשע בפלילים בגין כך). עוד נתתי דעתי לכך שמתסקירי שירות המבחן עולה כי הנאשם נהג לעשן את הקנביס הרפואי בחברת אנשים בעלי עבר פלילי, וכי הוא התקשה לסרב להעביר לידיהם את הקנביס הרפואי. שירות המבחן התרשם כי הנאשם לא מכיר במוקדי סיכון המאפיינים את אורחות חייו, וכי קיים בעניינו חשש להישנות העבירה. אמנם, הנאשם הביע לפני מוטיבציה להשתלב בתהליך טיפולי-התנהגותי. עם זאת, שירות המבחן התרשם כי מדובר במוטיבציה מילולית על רקע ההליך המשפטי. מכל מקום, נוכח היותו של הנאשם נזקק לקנביס רפואי, לא הצליח שירות המבחן לאתר עבורו מסלול טיפולי-התנהגותי מתאים, ומטעם זה נמנע מלבוא בהמלצה טיפולית. מכאן שהחשש שהביע שירות המבחן להישנות העבירה, בעינו עומד.

לקולא, שקלתי את הודאת הנאשם, את נטילת האחריות ואת החרטה שהביע. עוד ניתן משקל לנסיבותיו האישיות של הנאשם כמפורט בתסקיר שירות המבחן, לרבות גילו ומצבו הרפואי שאינו פשוט. אוסיף ואומר כי למיטב הבנתי, נכון לרגע זה, שני המעורבים האחרים בפרשה לא הועמדו לדין פלילי. (כך במיוחד, עודד המוזכר בעובדות כתב-האישום כמי שסחר בסם תמורת כסף באופן שחלקו בפרשה לא היה פחות ביחס לחלקו של הנאשם, ובכל זאת אותו עודד טרם הועמד לדין פלילי על מעשיו). נסיבה זו צריכה אף היא לקבל משקל במסגרת השיקולים לעונש.

14. כאמור, שירות המבחן המליץ להסתפק בעונש של מאסר על-תנאי וקנס. עונש זה משמעותו חריגה מהותית לקולא ממתחם הענישה ההולמת כפי שנקבע לעיל. בהתאם להסדר הקבוע בסעיף 40ד(א) לחוק העונשין, יש מקום לשקול חריגה כאמור אם בית-המשפט מצא כי: "הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". אינני סבורה כי תנאים אלה הוכחו במקרה דנן. זאת ועוד; על הנאשם להפנים כי עבירות סמים לסוגיהן אינן משתלמות, וכי עליו לזנוח את דרך הפשע הכרוכה בעבירות אלה, שביצוען מלווה אותו לאורך חייו. יתרה מזאת; מן הראוי להעביר מסר עונשי ברור, לפיו בית-המשפט לא יתייחס בסלחנות למי שמחזיק בסם ברישיון לצרכים רפואיים, ומעבירו לאחר הסוחר בסם,

והכל בניגוד לתכלית הרישיון ותנאיו. מדובר בניצול לרעה של הקנביס הרפואי, אשר במקום לשמש למטרות שלשמן נועד, הוא מועבר לשרשרת הפצת הסם ברבים. לפיכך, אני סבורה כי יש להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל, שמשכו ממוקם ברף האמצעי של המתחם שנקבע.

15. אשר לדרך ריצוי עונש המאסר בפועל - עתירת המאשימה למאסר בפועל שירוצה מאחורי סורג ובריה, אינה מופרכת בנסיבות העניין, נוכח טיב העבירה, עברו הפלילי של הנאשם, הסיכון להישנות העבירה, והעובדה כי הנאשם אינו משולב בתהליך טיפולי-התנהגותי (עקב היותו משתמש בקנביס רפואי). יחד עם זאת, במישור נסיבות ביצוע העבירה, עסקינן במקרה שאינו ברף חומרה עליון של עבירות הסמים, הן מבחינת חוקיות החזקת הסם מלכתחילה, הן מבחינת סוג הסם (קנביס) וכמותו הקטנה יחסית (כ- 10 גרם), והן מבחינת העדר תמורה (כספית או אחרת) עבור הספקת הסם. לכך יש להוסיף את הנסיבות לקולא שאינן קשורות בביצוע העבירה, ובהן - העובדה שמדובר באירוע בודד שהתרחש לאחר כחמש שנים בהן הנאשם לא הורשע בפלילים, ההודאה ונטילת האחריות, גילו של הנאשם, מצבו הרפואי הלא פשוט, והעובדה שיתר המעורבים בפרשה טרם הועמדו לדין. אני בדעה כי כל אלה במשקלם המצטבר, מאפשרים ללכת כברת דרך לקראת הנאשם, ולאפשר לו לרצות את עונש המאסר בפועל בדרך של עבודות שירות לתקופה המקסימאלית האפשרית לפי חוק. בנוסף, אראה להטיל מאסרים מותנים הצופים פני-עתיד, וכן קנס כספי שתכליתו לשוב ולהבהיר לנאשם כי עבירות הסמים אינן משתלמות, גם לא לכיסו. אעיר כי נוכח העובדה שביצוע העבירה לא היה כרוך בנהיגה ברכב מצד הנאשם, לא ראיתי להטיל עונשי פסילה כמבוקש על-ידי המאשימה.

סוף דבר

16. נוכח מכלול הטעמים שפורטו, אני רואה לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 6 חודשי מאסר בפועל, אותם יוכל הנאשם לרצות בעבודות שירות כפי שקבע הממונה על עבודות השירות בחוות-דעתו.

על הנאשם להתייצב לריצוי עונשו ביום 5.5.2015 עד השעה 10:00 במפקדת מחוז דרום, יחידת עבודות שירות, ליד כלא באר-שבע.

מובהר כי על הנאשם לעדכן את משרד הממונה בכל שינוי, אם יחול, בכתובת מגוריו. כמו כן, מוזהר הנאשם כי עליו לעמוד בתנאי הפיקוח ובביקורות הפתע, וכי כל הפרה בתנאי עבודות השירות עלולה להביא להפסקה מנהלית ולריצוי העונש במאסר בין כותלי בית הכלא.

ב. מאסר על תנאי לתקופה של 7 חודשים למשך שלוש שנים מהיום. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור כל עבירת סמים מסוג פשע.

ג. מאסר על תנאי לתקופה של 4 חודשים למשך שלוש שנים מהיום. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור כל עבירת סמים מסוג עוון.

ד. קנס בסך 2,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 10.4.2015 ובכל 10 לחודש שלאחר מכן. לא ישולם אחד התשלומים במועדו, תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיידי.

ה. הסמים ככל שנתפסו - יושמדו.

המזכירות תעביר העתק גזר-הדין לשירות המבחן למבוגרים ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ג אדר תשע"ה, 04 מרץ 2015, במעמד הצדדים.